

Redacțiunea, administrațiunea,
și tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Se cerori defracate nu se
primesc. — Manuscrise nu se
restituie.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukes, Demrich
Schickel, Rudolf Moser, A. Oppitz
Nachfolger; Anton Oppitz, J.
Danninger, In Budapesta: A. V.
Goldberger, Keltson Bernat; In
București: Agence Haas, Suc-
cursale de România; In Ham-
burg: Karoig & Liebmann.
Prețul inserțiilor: o aeră
garmond pe o coloană 5 nr. și
800r, timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarif și învoiașă.
Roșime pe pagina a 3-a o
aeră 10 cr. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U I L X

„Gazeta” iese în săptămânii.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din arară
și la dd. colectorii.
Amplasatul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
târgul Inului Nr. 30 etajul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a.
său 15 bani. Afăț abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 139.

Brașov, Mercuri-Joi 26 Iunie (8 Iulie)

1897.

Nou abonament

la

Gazeta Transilvaniei

Cu 1 Iulie 1897 st. v.

se deschide nou abonament la care
invităm pe toți amicii și sprijini-
torii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:	
pe un an	12 fl.
pe șase luni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.
Pentru România și străinătate:	
pe un an	40 franci
pe șase luni	20 "
pe trei luni	10 "

Abonarea se pôte face mai ușor
prin **mandate postale.**

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

Crisă parlamentară.

Nu putem să nu revenim asu-
pra celor ce se petrec ađi în dieta
ungurească. Incăpăținarea cabinetu-
lui Banffy în afacerea §-lui 16 și
esacerbarea stângerii extreme, care
nicidecum nu cedeză, au produs în-
tr'adevăr un fel de crisă parlamen-
tară, care pôte avé urmări foarte fa-
tale, nu numai pentru parlamenta-
rismul unguresc, ci și pentru gu-
vern și întregul sistem de guver-
nare.

Se repetă în dietă scenele din
vremurile, când Tisza Kalman se
lupta cu Lonyai, pregătind fusiunea
și venirea lui la putere, precum și
scenele de obstrucțiune din anul
1891. Ce scop se aibă guvernul
Banffy de-a provoca din nou ase-
menii scene, care nu pot avé, decât
urmări nefavorabile pentru el? Ori
dără se crede așa de tare în sus și
în jos, încât să cuteze a risca totul
pentru a duce la sfârșit nisece pla-
nuri reacționare?

Intrebările acestea preocupă mult
așa đisa opiniune publică maghiară,
său mai la înțeles vorbind, opiniu-
nea cetitorilor foilor opoziționale
maghiare.

După isprăvile de până acum
ale lui Banffy, e lucru foarte firesc,
că afară de cei ce s'au înrolat între
mamelucii lui, toți ceilalți privesc
cu mare neîncredere la producțiu-
nile sale echilibrice din fruntea
guvernului, pentru simplul cuvânt,
că n'au încredere nici în dibăcia lui,
nici în intențiunile sale. Și nimeni
nu va denega opozițiunei maghiare
îndreptățirea, de-a trage la îndoală
dreptul de existență al guvernului
Banffy și de-a întreba, că ce vré el?
ce chiamare crede a avé și ce scop
urmăresce față cu țera?

Le este frică opoziționalilor, că
Banffy cu cei trei sute de mameluci
ai săi din dietă ar puté să devină
într'un chip său altul instrumentul
unei politice, care urmăresce, cum
đic ei, scopuri reacționare. Și nici
acastă temere nu este fără temei,

căci tot ce se face și se lucrăză are,
ca și ominusul § 16, numai și nu-
mai tendința, de-a mări omnipotența
guvernului pe conta libertății cetă-
țenilor.

Nu numai odată a dovedit Banffy,
că nu este nicidecum scrupulos în
respectarea și păđirea acestei liber-
tăți și decí nimeni nu se pôte mira,
că nici Ungurii însiși nu-i atribue
intențiunii curate, ne mai vorbind
de lipsa de încredere, de care s'a
impărtășit cu prisos în sinul oposi-
ției maghiare încă dela început.

Pe lângă toate acestea însă este
fapt, că constelația generală în in-
teriorul monarhiei face, ca crisa de
față din dietă să fiă mult mai peri-
culosă ca cele din anii șapte-đeci și
dela 1891. De aici și vine, că atât
din partea guvernului, cât și din
partea opoziției se procede cu óre-
care sfielă și îngrijire, ca nu cumva
din lupta obstrucțională să iase un
fiasco pentru Ungaria în genere. Cu
toate acestea, opoziționalii merg în-
ainte și guvernul persistă în încăpă-
ținarea sa privitor la § 16, ca și
când ar vré să se încerce unii pe
alții, cât de departe pot merge.

Interesant este, că și Apponyi,
pe care acum unii îl declară de omul
situațiunei, deși numai pe departe,
sare în ajutorul opoziției extreme,
anunțând prin organele sale, că deși
partida lui e în contra oricărei ob-
strucțiuni, ea condamnă tot așa de
mult însă orice mărginire a liber-
tății cuvântului în parlament și
anunță, că membrii ei vor lua parte
la desbatere, având argumente curat
obiective în contra proiectului legii
impositului pe zahar dela ordinea
đilei.

Este, prin urmare, foarte inte-
resantă situația parlamentară, toc-
mai pentru-că acțiunea de-o parte,
ca și de alta, are două tăisuri și
sunt la mijloc cestiuini grave, care
amenință de-a dreptul chiar esis-
tența sistemului dualist.

CRONICA POLITICA.

— 25 Iunie.

Mai întâiu se amenință numai cu
obstrucțiune în camera ungurească, toți cre-
deau însă, că guvernul nu va lăsa să ajungă
înorul așa departe și că se va învol cel
puțin la o modificare a faimosului § 16,
prin care se atacă libertatea presei. Din
giumă însă s'a făcut serios. Obstrucțiunea
e declarată și se face în totă forma. Ea a
nemerit acum legea privitoare la impositul
pe zahar, care a fost supusă desbaterii, oa
urgentă, amânându-se desbaterea asupra
proiectului de lege al procedurii penale.
Deja au început unii deputați din stânga
extremă să vorbescă câte patru óre întregi
asupra premiilor pe zahar, numai ca să se
amâne cât mai mult desbaterea generală a
acestui proect. Comitetul arangiator al des-
baterilor obstrucționiste, presidat de depu-
tatul Iusth, este în deplină activitate. Co-
mitetul are totdeuna în rezervă șapte vor-
bitori, nota bene vorbitori, cari sciu să țină
discursuri lungi. In ședința de Lună depu-
tatul Sima a vorbit patru óre întregi, dela
10 a. m. până la 2 p. m., făcând numai o

pausă de cinc minute, pe la 12 óre, cu
învoirea președintelui. Abia a terminat și
s'a și închis ședința. Guvernamentalii au
ascultat cu pacientă, dér, când s'a apro-
piat de 2 óre, au devenit nerăbdători. Sima
a terminat cu o moțiune, care fi dá drep-
tul să mai vorbescă încă odată la sfârșit.
Pentru eri, Marti, au fost înscriși la cu-
vânt Hentaller și Sziuha. Ađi-mâne va
intra în acțiune și partida națională cu
patru vorbitori. Și din partea partidei po-
porale s'au înscris la cuvânt vre-o patru.
Pentru ađi, Miercuri și pentru Sâmbătă
s'au anunțat la birou mai multe interpe-
lațiuni.

Așa va fi mult amănată discusiunea
generală asupra proiectului, ce-l reclamă
guvernul cu atăta urgență. Putem să fim
curioși, ce măsuri va lua ministrul-preșe-
dinte Banffy față cu obstrucțiunea, decă se
va retrage în cestiuinea §-lui 16, ori va
realiza amenințarea cu introducerea ședin-
țelor de noapte, eventual cu declararea în
permanență a ședințelor. Și pentru cazul
acesta opoziția e pregătită. Ea își va po-
tența obstrucțiunea așa că nu va lua la
cunoscință nici un proces verbal, nici o
presentare presidială fără votare nominală.
E vorba că ađi ori mâne, un membru al
partidei lui Apponyi să amintescă în vor-
birea sa și crisa parlamentară și să facă o
propunere pentru aplanarea conflictului.

Foile opoziționale unguresci publică
un comunicat privitor la **congresul biseri-
cesc al Sârbilor** din Ungaria, care precum
scim să va intruni în 11 Iulie n. curent.
Patriarohul Brancovici, se đice în acest
comunicat, despre a cărei dimisiune au vor-
bit foile guvernamentale, *nici că se gân-
desce a-și părăsi poziția sa influentă*, ci se
nisuesce a-și îndrepta situațiunea agravată
prin rezultatul alegerilor congresuale. Se
đice, că în parte a și ajuns acest scop,
inițiând un *compromis* cu partida liberală
și radicală. Pe basa învoielei stabilite se
vor alege în comisiunea congresului bâr-
bații conducători ai partidei liberale (Polit)
și ai partidei radicale (Gavrilla). Statutul,
ce va avé să-l adnoă congresul, va fi ast-
fel compus și discutat, încât nu se pôte
aștepta ca el să fiă sancționat de corónă.
In modul acesta, — adauge comunicatul —
in ce privește administrarea biseriei gr. or.
sârbesci, toate vor rămâné oum au fost, ne-
succesese cabinetului Banffy însă, se vor
mai înmulți cu unul, adecă cu fiascul față
de congresul conchiămat.

Au ajuns, ca școlile medii ale națio-
nalităților de sub strălucita oblăduire un-
gurească să fiă un adevărat lux în ochii ce-
lor dela cărmă. Slovaci cer voiă pentru
înființarea unui gimnasiu slovac. Cererea
lor este de mult adresată guvernului.
Acesta însă abia acuma a răspuns. Din în-
să-și trăgânarea răspunsului s'a putut pre-
vedé, că acesta numai favorabil nu va fi.
Deși nu li-s'a cerut nici un ban guvernă-
țiilor maghiari pentru susținerea acestui
gimnasiu, ei totuși vin acum să declare, că
prea mare lux ar fi pentru Slovaci să aibă
și ei un gimnasiu, deóre-ce sunt destule
gimnasii unguresci, ba încă prea multe în
raport cu numărul școlărilor. Ca să se
arate și iscusțiți, ministrul mai adauge, că
nu se pôte înființa o astfel de șoolă mediă
slovacă pentru-că nu sunt nici cărți didac-
tice slovace, din care să se pôtă învăța la

acastă șoolă. Asta-i motivare vrednică de
degenerații absolutiști și meșteri de desna-
ționalizare, ce se află ađi la cărma statu-
lui. Să le fiă de hac!

In săptămâna acesta va face **princi-
pele Bulgariei** o vizită regelui Umberto în
Roma. El va fi însoțit de ministrul-preșe-
dinte Stoilov și de ministrul de război Iva-
nov. Điarul bulgar „Mir“ anunță, că dela
Roma principele Bulgariei va merge im-
preună cu ministrii săi la **Encresci**, spre
a face o **vizită regelui României**.

Cu privire la această vizită se scrie
din Sofia „Corospondența politică“ urmă-
torele: „O parte a presei române se folo-
sesse de toate ocaziunile, când guvernul
bulgar manifestăza dispozițiuni amicale față
cu Rusia, de-a se espectora în contra ca-
binetului Stoilov și a principelui, cărora
aceste foi le ascriu tendința de-a demon-
stra prin o astfel de purtare în contra altor
puteri. Unele foi române ascriu de altă
parte Bulgarilor și aspirațiuni asupra Do-
brogei. Prin visita apropiată a principelui
Ferdinand la curtea română toate aceste
afirmări vor apăre resfrânse și toți vor tre-
bui să recunoscă caracterul foarte multămi-
tor al raporturilor bulgare-române.

In camera francesă s'a discutat Lună
proiectul privitor la **creditul pentru călă-
toria președintelui Faure în Rusia**. Minis-
trul de esterne Hanotaux, destășurând moti-
vele reamintii grandioșele manifestățiuni
ce lea produs în Franția călătoria împé-
ratorului și a împărătesei Rusiei. Asupra
acestora a făcut primirea grandioasă și in-
sufletită o adencă impresiune, așa că din
vorbele lor se vedea dorința, ca președin-
tele Republicei să le întoră visita. Impé-
ratorul Nicolae, đise Honataux, adresă pre-
ședintelui Faure o scrisóre în care arată
multămirea ce ar avé-o, decă președintele
din parte-i ar primi să fiă óșpele Rusiei,
cu următoarele cuvinte: „Vinele simpatii,
ce légă imperiul Meu cu Franția amică,
și sentimentele cu cari este întâmpinată
persoana D-voastră d-ile președinte, trebuie să
Vé fiă prea cunoscute, decă ca să mai
trebuie să Vé asigur de *bucuria*, cu care
*venirea D-voastră ar fi întâmpinată din partea
întregii Rusii*“. Indată ce guvernul a fost
informat despre această invitare a hotărît a
cere parlamentului, ca priu votul său, să
se alătore la primirea invitării din partea
președintelui și să întâmpinésce astfel acestei
invitări caracterul unei manifestățiuni na-
ționale. Suntem siguri, đise ministrul, că
representanții țării nu vor întârđia a ac-
centua și cu această ocaziune simpatia Fran-
ciei pentru Rusia și a stringe și mai mult
legăturile ce le impreună. Avem decí onóra
a vé presenta proiectul de lege, care pune
la dispoziția guvernului creditul necesar
pentru călătoria președintelui (Vine aplause).
Proiectul s'a predat comisiunei budgetare,
care l'a primit fără desbatere. Tot așa și
camera va vota 500,000 franci pentru că-
lătoria președintelui.

Marea trăgăgare a **tratărilor de pace
în Constantinopol** se esplică acum în mo-
dul următor: Pentru regularea graniței
thessalo-macedonene s'a numit o comisiune.
Lucrările acestei comisiuni însă se trăgă-
néză de cătră delegații turci, deórece Pôrta
incă tot este decisă a nu evacua Thessalia,
până ce Grecia nu va plăti despăgubirea

de război. Este d'ér în interesul Turcoiei de-a trăgăna lucrările comisiei, pentru regularizarea graniței. Ambasadorii au adresat o admoniare în privința acestei Pôrței.

Trăgănarea negocierilor de pace a produs mare neliniște în Atena. Guvernul grecesc se teme, că dacă va mai dura starea de față Grecia va ajunge într'o stare desperată financiară. Cheltuielile din nou pentru susținerea armatei și a refugiaților fac 600,000 drahme și visteria statului de mult abia mai poate să-și împlinescă îndatoririle și amână plățile tot pe timp mai îndelungat.

Regele Carol pentru inundații din Galați.

M. S. Regele României a adresat d-lui primar al Galaților următoarea telegramă:

„Domnului primar al Galaților.

„Prin un raport amănunțit al ministrului Nostru de interne, am putut să-MI dau seamă de marea nenorocire, ce a lovit Galații în urma grănoșii inundațiilor, care a înecat totă partea de jos a orașului, locuită mai ales de o populațiune săracă.

„Până în adâncul sufletului Meu am fost mâhnit de suferințele și pierderile, ce băntue pe unul din cele mai însemnate porturi ale regatului, care, în zilele sale de ferioare, M'a primit în tot-déuna cu o dragoste așa de călduroasă.

„Spre a se putea întâmpina cât mai grabnic cele dintâi trebuințe de hrană și de locuință, vă trimit lei 30,000, cu însășiroarea de a-i distribui aceluia din cei mai greu încercați.

„Tot de-odată vă rog a exprima conștientă d-văstră via compătimire, ce resimt pentru nenorocirea lor, precum și buna încredere, ce am că într'un scurt timp Galații se vor ridica de sub această grea lovitură“.

Carol.

SCIRILE ȚILEI

— 25 Iunie.

Arhiducele Iosif la Clușiu. Arhiducele Iosif a sosit ieri dimineață la Clușiu, ca să facă o revistă asupra trupelor dela honveți și să ia tot-odată în primire diploma de doctor de onoare în științele filosofice, ce i-a fost oferită din partea Universității din Clușiu. Ceremonia acestei promoțiuni s'a săvârșit în aceeași sală a Universității, unde de obicei se fac promoțiunile. Cu deosebire sunt încântate foile șoviniste ungurești de răspunsul, ce l'a dat arhiducele cu această ocaziune la vorbirile rectorului și decanului universitar. Intre altele arhiducele a spus: „Mi face bucurie dezvoltarea și activitatea Universității toamă în acest loc, la extrema graniță orientală a patriei,

unde scopul culturii maghiare este ridicarea Maghiarimei, care prin știință se poate realiza. Fiți convinși, că precum până acum am ținut la știință și la aceia, care au dezvoltat știința pentru binele Maghiarimei, de aci înainte voi ține la ei de două-ori mai mult“.

— Ungurii pun deosebit pond pe aceste cuvinte ale arhiduceului, oăci în ele văd o aprobare a principiului lor, după care scopul culturii în acest stat este „ridicarea Maghiarimei“, séu cu alte cuvinte maghiarizarea. Vorbirea aceasta a arhiduceului, dice „Kolozvár“, este „o vorbire de însemnătate istorică, care din nou dovedește în mod strălucit și elocvent adevărata inimă maghiară a Alteiței Sale“.

În continuarea inspecțiunii sale aflăm, că arhiducele a sosit astăzi la Brașov.

Esamenul de gimnastică la școlile române centrale din loc s'a ținut ieri după amiază dela 5—6 ore, sub conducerea d-lui profesor de gimnastică Petru Roșca. Mai întâi au gimnastat clasele inferioare, apoi cele superioare. Resultatul esamenului a fost foarte mulțămitor. Producțiunile tinerilor școlari la diferitele aparate de gimnastică, mai ales la sul, paralele, capră și cal au fost urmărite cu cel mai mare interes de numărul public asistent și cei ce se distingeau erau viu aplaudați. Intre asistenți am văzut un număr mare de domni și dame din societatea noastră.

† Dr. George Popa, asesor referent al senatului școlar din consistorul eparchiei Aradului, a încetat din viață Duminecă în Viena, unde se duse pentru căutarea sănătății sale. Reposatul a fost odinioară redactor al ziarului „Albina“, care apăruse mai întâi la Viena și apoi s'a strămutat la Pesta. El s'a distins prin cunoștințele sale teinice, mai ales pe terenul didactic, precum și prin zelul, ce-l desfășurase pentru toate cauzele românești. A desfășurat și o activitate frumoasă literară. Din scrierile lui amintim numai cartea „Merinde pentru școlă“, care este o carte de mult folos pentru învățăturile și principii, sănătoșe, ce le desfășură.

Linia ferată pe la Gilău. Mai mulți proprietari unguri dela Gilău și împrejurime au hotărât să trimită la ministrul de comunicațiune o deputațiune de 12 membri, rugându-l, ca în loc de-a mai repara linia ferată dela Gărbău, care în urma surpării terenului a fost distrusă, să mijlocască a se construi noua linie ferată între Clușiu și Agireș, astfel, ca să treacă prin Gilău, Copșa mare și Crișău.

Tempești și grindină. La începutul acestei săptămâni erau s'a desoăroat mari tempești și grindină asupra diferitelor părți ale țerei, mai ales însă în părțile ungurene și bănățene. O telegramă din Lipova spune, că Duminecă seara pe la 10 ore s'a desoăroat acolo un teribil orcan și

grindină; coperișele caselor au fost luate de vânt și arbori puternici au fost smulși din rădăcină; mai multe trăsuri de pe drum au fost răsturnate de orcan și călătorii au fost răniți; chiar și comunicațiunea pe calea ferată a fost împedecată. — La Mohacs trăsnetele și fulgerile au durat 25 de minute, cădând o grindină de mărimea oușlor de găscă; mai multe coperișe de trestie ale caselor din comunele din apropiere au fost luate de vânt și duse la o distanță de un ohiometru; pe Dunăre mai multe luntri s'au cufundat. — La Baja grindina a fost atât de grozavă, încât a făcut tot sdrob chiar și coperișele de țigle ale caselor. Numai prin spargerea geamurilor grindina a făcut pagube de mai multe mii de floreni. — Mari pagube se scrie, că a pricinuit acea tempestată și în părțile Beothereoului mare, a Devei și chiar și a Clușului.

Aniversarea luptei dela Königrätz Sâmbăta trecută a fost a 31-a aniversare a luptei dela Königrätz, în care Prusiaii au pierdut 359 ofiieri și 8794 ostași de rând, pe când Austriaii au pierdut 160 tunuri, 500 ofiieri, 20,900 ostași de rând și alți 22,000 au căzut prizonieri. Această înfrângere a Austriaoilor a fost atribuită, cum se știe, faimosului Benedek. Urmarea înfrângerii a fost încheierea pactului dualist dela 1867. După învingerea dela Custozza, dieta ungurească a fost disolvată; după înfrângerea dela Königrätz însă din nou a fost convocată.

Tren între Muntenegru și Rusia. Din Cetinje se scrie: Principele Muntenegrului, Nicolae, a primit planul de a se construi o linie ferată, ce va avea de scop a pune în legătură nemijlocită Muntenegru cu Rusia. Linia ferată va pleca din Antivari și va trece prin Cetinje, Serbia vechiă, Cladova și Basarabia până în centrul Rusiei. Se dice, că linia aceasta ferată între Muntenegru și Rusia se va construi numai din punct de vedere politic.

Liturgia slavă. Se telegrafază din Triest: Prootul slav Don Vrbka capelan dela Saine a fost suspendat a divinis de către episcopul Flapp din Parenzo din cauză, că deși a fost mai de multe ori admoniat s'a folosit în exercitarea oficiului său preotesc de liturgia slavă. De altă parte se jeluesc antagoniștii acestei liturgii, că în diecesa Veglia se folosesc mult liturgia slavă, fără ca autoritatea bisericăască să fi luat poziția în contra ei.

Telegrafare fără sêrmă. Din Roma se anunță: Tinșrul inginer italian, Wilhelmo Marconi, căruia pare ai fi succes problema, de a telegrafa fără sêrmă, va face zilele aceste în prezența regelui în Quirinal demonstrațiune asupra invențiunii sale. Astăzi Marconi a experimentat cu aparatele sale înaintea reprezentanților presei. Aparatele au fost despărțite unul de altul prin deose-

ziduri. Încercarea a succés pe deplin. Inventatorul merge la Spezzia spre a face acolo încercări pe corăbii de război în timpul mișcării lor pe mare.

Bancnote rōșe de șoreci. În comuna Pășan din comitatul Aradului trăesece un om cu numele Todor Crașovan, renumit de avut. Acest om își aduna banii, decum bancnote nouă, într'o lădiță de lemn. Zilele aceste, când Crașovan căută în lădiță află în ea vre-o oină șoreci, ér bancnotele în preț de 7000 fl., erau toate rōșe. Faptul acesta a blăstămaților șoreci îl întristă foarte mult pe bătrânul Crașovan, care stă să se prăpădească de supărare.

Espedițiune cu balonul la Polul nordic. Despre expedițiunea lui Andrée la Polul nordic se anunță dela Stockholm, după o soire sosită aici dela 28 Iunie: Umplerea balonului s'a început la 19 Iunie și a durat trei zile. Prepararea gazului a succés excelent. Densitatea balonului, care este deja de 128 ore umplut, este mulțămitoare. Vânturile de până acuma sunt mai cu seamă de direcțiune nordică. Pentru urcarea balonului la 1 Iulie toate sunt pregătite.

Artistul în a posti Succii erau s'a ivit pe scenă. Duminecă și-a început în renunțita arenă din Verona o postire de opt zile. În mijlocul arenei s'a clădit o mică oăscioră fără uși și ferestri și aici a fost închis Succii cu zid. Mai înainte un comitet de supraveghiere l'a cercetat, ca să nu aibă nimic la densus. Toate aceste s'au întâmplat în mijlocul unei imense poporațiuni. În 11 a. l. o. va fi liberat Succii din închisorea sa și el începând cu ziua aceasta mai voesece să postască încă 25 de zile.

Schimbare de local. Domnul avocat Dr. Amos Frâncu din Sibiu face cunoscut, că cu ziua de 15 Iulie n. o. își va muta cancelaria advocațională în strada Măcelarilor (Fleischergasse) nr. 29 etagiul I (vis-à-vis de institutul „Albina“.)

Concert. Musica orășenăască va concerta mâine seară, Joi, în grădina otelului „Pomul verde“ cu următorul program: 1) Grosses walzer, potpourri de Komzak. 2) Japanisches Sigismarsch aus die Braut von Corea, de Baier. 3) Așchianti Tanz de Hummel. 4) Flöten Concert de S. F. Wagner (nou). Începutul la 8 ore. Intrarea 30 cr.

Din Bucovina.

— Iunie 1897.

E rău, prietino, imi dice un țeran de-ai noștri, timpurile, în cari trăim, s'au schimbat cu totul, nu-s așa de bune ca mai înainte, referințele de trai s'au înăspriț și răul crește tot mai tare. Nevoia și necasul te impresoră și te apasă mereu și oamenii sunt din ce în ce mai nemulțămii. O nelinișce generală i-a cuprins pe toți.

FOILETONUL „GAZ. TRANS“

Zoologia medicală a țeranului român.

De Dr. N. Leon.
(Urmare.)

O a doua categorie de leacuri sunt pure superștiunți, provenite din simple coincidențe séu asemănări de numiri între bôlă și leac (similia similibus). Când i-se despoe de exemplu Românului urechea, să gândesce, ce ar pune ca să-i înceteze durererea mai repede și cum cultura nu l'a ajutat să cunoască un leac cert, ajunge prin succesiune de idei să-și reamintescă un animal ôre-care, al cărui nume coincide cu numele organului de care suferă, cu urechea. Acest animal este urechelnița; de aici în imaginațiunea lui conchide și crede că urechelnița e bună de leac pentru urechi. Contra băței de inimă, înghite o inimă caldă cum se scote din vre-un animal; pentru durerea de float, înghite float de lup. Sunt un fel de bube, care la țera se numesc colți de lup. Ce leac pôte fi mai potrivit pentru o bubă cu asemenea nume, decât colții (dizții) de lup arși și pisăți și

băuți. Vrei să lecuești un bețiv să nu mai bea, să fugă de beutură, îi dai să bea urechi de epure arse și pisate. Ce legătură pôte fi între una și alta, decât aceea, că epurile fuge repede; prin urmare cum fuge epurile de căpăi, astfel cere Românul, că va fugi bețivul de beutură.

Meloi de apă (Limnea), a căror cochilă sucită amintesce Românului un copil înfășat (fiind-că cochila e sucită), de aceea îi și numesce melci înfășați; când un copil mic de față nu are somn, el crede să-i puie în leagăn séu în albiuța, în care dorme un melc înfășat. Pentru durerea de ochi, spintec pe burtă de viu un pui de șorece, care n'a făcut încă ochi și îl pui de-asupra luminei; puterea aceea care trebuia să dea lumina zilei șorecelui ne mai lucrând asupra lui fiind-că e mort, va lucra asupra luminei ochiului dela bolnav și îl va vindeca. Fiind-că găscă umblă pe apă fără ca să se ude, Românul nu pôte să-și explice adevărata cauză, pentru-ce ea nu se udă, ci crede, că ea are darul, ca apa să nu se prindă de ea și prin urmare nici bôlele: de aici crede, că e bine să te scolți împreună cu găsele séu să te speli cu

apă, în care s'a scoldat găscă și astfel capel și tu darul, ca să nu se prindă nimic de tine. Sunt unii fluturi, care își depun oușele lor de jur împrejurul unei ramure, formând pe ea un fel de cilindru cunoscut în unele Județe (Botoșani, Dorohoiu, Iași) sub numele de stupitul cucului, ér în unele părți somn (Strimbeni, Vălenii de Munte, Jud. Prahova). Când unui copil îi pierd somnul, i-se pune somn (stupitul cucului) în perină, la gât séu în fașă și adorme numai deoat. Insectele hidrometre, care fug pe suprafața apei ca nișee patinori, Românului îi face impresia, că să gonesc; de aici îi vine ideea, că dacă vitele nu se gonesc să le dea să mănânce asemenea insecte și cum să gonesc ele, astfel să vor goni vitele.

Dacă leacul întrebunțat de el nu are nici un efect, nu vindeca, atunci el în imaginația lui găsesce imediat cauza care a nimicit efectele leacului, cauze care au tot atâtea legături cu leacul precum a avut leacul cu bôla; așa că totă strădania lui filosofică consistă în a da diferite răspunsuri pentru-ce leacul nu a reușit; n'a fost de sigur făcut cu apă neincepută, n'a fost

ne convingă mai întâi de greutatea malacolții de lup nechiuit, nehiduit, séu că acel, care a dat leacul nu s'a nimerit să-ți fiă bun de bôlă, trebuie să încerci la altul!); în fine ultima formulă este: trebuie de cercat de toate până se logesc (lovesc, nimeresc) de unele.

Sunt o sumă de bôle ușore, care dispar dela sine, tot atâtea de repede după cum au venit. Acestea sunt o mină deschisă atât pentru vracii noștri neculți, cât și pentru mulți medici din Occident, care prin diferite preparate cu nume pompoșe, soi se speculeze încrederea slabă a bolnavilor și să aducă mari folose vânzătorilor, ér nici decum ompărătorilor; ei caută să

*) În unele sate sunt cărturărese, care dau în cărți ca să găcescă vracul, cu care trebuie să te lecuești. Asemenea cărturărese sunt plătite și de bolnavi, și de vraci ca să-i recomande. În Vălenii de Munte există o vrăjitoare Cucóna Leanca Păvălachița, la care vine lume pentru farmecul de prin alte Județe; ea plătesce cărturăreselor ca să-o recomande; deși este cea mai vestită, nu am putut nimic afla dela ea; a refuzat să-mi comunice leacurile cele mai scute, creșdând, că sunt un reprezentant al parchetului, de care se dice, că a fost supărată, fiind-că a dat unui Român argint viu, din care cauză a murit.

Străinismul s'a încuibat în țără, locurile cele mai de frunte se află în mâna celor veniți, celor sosiți, cine mai soie de pe unde, și ori și unde te duoi — mai ales prin țerguri — ori înătrăru arunof privirea, numai lume cu altă limbă, cu altă credință, datini și obiceiuri vești. Au dat năvală asupra noastră fel de fel de ómeni, pe cari nu i-am mai văduț, de când mama noastră ne-a făcut, și toți fără deosebire caută, ca și când s'ar fi sfătuit, să ne nimicéscă, să ne ștergă de pe fața pământului: ei pe noi băștinașii țării acesteia, pe noi, ale căror moși ajungeau óre-când până spre Liov, după cum ne dovedesc această numele unor sate de pe acolo.

Boerii noștrii își bătrâni le țin „haugul”: ei cred, că prin străini vor ajunge la putere; réu se înșelă, căoi străinii își au pe ai lor. Décă n'om pune noi umérul — noi „talpa țării” — degeaba: ei nu mai pot să ajungă departe, batjocuréscă ei în copiii noștri cât or vré, faci-i ei în gazeta jidovéscă „necoști la minte”, cât li-a fi gustul. Tinerii noștri n'or mai vinde, cât e lumea, limba, credința și datinele strămoșesof pentru o „supă de linte”, pentru „inchinăoiuni și pocloane” primite dela străini: asta ar trebui s'o soie ei tare bine. Ar trebui să soie, că pe multe locuri, unde locuiau înainte numai vr'o câte-va suflete de Români, acum a locuesc pôte 70 de altă lege, și cine-i pricina astor fel de schimbări?... îi las să răspundă ei...

Fia-care Românu avea odată grădină mare, ogóre întinse, casă și vite de ajuns și acum... carul oel de foc — mánca'ar sérăcia și moliiile — aduce lifte, cine mai soie de pe unde, cu nisece fețe urite și galbene ca mórtea. După ce s'au încuibat în țără: să vești fețele lor!... rumene și grase!...

Alt țeran mi-a dís: și unii din parochii noștri nu fac bine ce fac; ori pôte-i cu cale, ca preotul să céră 15—20 fl. pentru o îngropăoiune și décă familia n'are de unde plăti, să lase el, ca să se amestece gendarinii și să ducă mortul la grópă, după cum s'a întâmplat această în Cărlibaba pe vremea lui Popșor? Dér să-ți aduc altă pildă: unui învățator i-a fost murit un neam. Învățatorul a mers la preotul Bérghauan, ca să se învoéscă despre celea ale îngropăoiunei. Preotul Bérghauan, óerând dela densus 40 fl. pentru ostenelă, i-a grăit: mai óhiamă și pe preotul din celalalt sat. Chemându-i pe améndoi, după îngropăoiune — după ce a fost tot gata — merge învățatorul să le plătéscă: dá parochului 40 fl, érá celuilalt 12 fl. Ce credi? că ei erau mulțămiiți? Nicí vorbă: cel cu 12 fl. ia banii și-i aruncă învățatorului, nu soiu în față ori pe masă înaintea lui și, trecénd cu parochul în odaia de alătura, îl lasă singur acolo, unde era cu rușinea'n față...

— Și ce-a făcut învățatorul — l'am întrebaf eu.

— A stat acolo ca trăsuit, ca un puif de bodaproste, până ce s'a îndurat parochul din celalalt sat și-a luat cei 12 fl.

— Eu în locul învățatorului îi luam și-o ștergeam pe ușă și nu-i dam nimică...

— Și eu tot așa. Décă fac ei așa, nu ni-or pune nicí când miere la inimă, oi numai venin, ne-or înstrăină cu totul. Ei ne jupesoc nu alta, ca și unii advocați străini...

— Și éráși alt țeran mi-a dís: este un preot în Cernăuț.

— Cum se óhémă? pôte Teleaga?

— Nu.

— Déră cum? Pôte Béndas?

— Da, da: Bendas, Bendas... „cucónașu oela”... în loc să învețe copilele lucruri despre Dumneđu: le spune povești și le împiedecă picioarele cu bétul... El mai umblă și prin case oprite. Unii din școlarii lui rid, apoi când le spune câte-o óazanie și când le díce, ca ei să nu umble prin locuri neouviinóiose. Vré să dícă: el pôte umbia, da ei nu. Buni învățatori au să mai iasă din „Pintagrogia” ceea, décă ei învață la un astfel de catichet. Mai am auzit eu despre densus una alta, déră cam de-odată e destul...

Umblând eu încolo și 'ncóce, éta că mă întélnessa din întâmplare éráși cu un om și din vorbă în vorbă imí începe el a vorbi despre jertfe:

— Da, imí díce el: ómenii duc destule jertfe pe la celea bisericof, dér ce folos, óă preoții își bătrâni, după ce le-au blagoslovit — fiă pânli, colaof și ór-ee — le duc acasă și le aruncă într'un cotoion unde-va și le lasă până ce muceđeso și așa nu-s nicí de-o trébă, ori décă nu, atunci le dau la vite: la masouri, la vaci, la cai și așa mai departe... Ce peccat, de-a arunca mărgharitarile porcoilor!... Mai bine le-ar dá cooperatoilor ori le-ar dáruí școlarilor sérăci... Unii cred, óă décă duc ei vr'o 12 ștergare și vr'o 2 bərbánțe de brânză la internatul de băești, apoi cine soie ce lucru mare au făcut. Acesta o fac ei, ca să dícă lumea că-s carnici, érá pe de altă parte ou jertfele fac batjocură. Unii éráși fac negoț ou jertfele: ómenii cumpără de pe la țerg colaof, franzole și soiu eu mai ce. le duc la biserică, acolo preoții le blagoslovesoc, trimit franzolele acasă, de-acolo le vënd éráși ómenilor; ei le duc din nou la biserică, acolo se blagoslovesoc și se trimit éráși la preotul acasă și așa mai departe după cum s'a întâmplat această nu odată și la „sobornicul” paroch din Ceahor.

Auđi, omule, — i-am replicat — nu mai grăi așa, ó'or díce ómenii, că esti desoreerat; décă soii ceva, du-te la consistor și spune, da nu dállăi din gură atăta.

— Ce-i aceea „descrițat”, óă nu în-teleg?

— Desoreerat însémná: fără creeri, fără minte...

— Eu fără creeri? Aceia-s descrițai și fără minte, cari nu fac cum ar trebui să facă; ce-i ou gura nespălata, ori pôte cel ce cumpără ouș, găini și altecece, pe la orucile drumului — în díle de sérbătóre și Dumineof — înainte de ce începe sfânta liturgie.

— Cine-i acela?

— Sgároitul oela: Brenzar, rusu oel dela biserică, paremi-se, a sfântului Nicolai din Cernăuț. Spune-mí: acela nu-i „descrițat”, décă el, în loc să fiă în biserică, cată mai întâiú găinele pe sub aripí și pe aiurea și apoi se duce la sévêșirea celor dumneđuesci. Negoț ou ouș ar puté să facă soția lui, ér el ar trebui să-și păzéscă starea lui. Vestea despre dușmănia lui față de Români a trecut cu bună sémă peste marginele țării.

Cam așa-i povestea vorbeí, ce trece dela om la om, dela gură la gură. Se în-telege, că în astfel de împrejurări starea de lucruri nu pôte să fiă în bună rânduélă, oi în statornică turburare.

(Va urma.)

Dela Reuniunea română de musică din Sibiu.

Distinsul cântăreț, d-l D. Popovici Bărlădeanu, prim bariton dramatic al teatrelor de operă din Praga, Stuttgart, Bayreuth etc. a dat concursul séu la un concert al Reuniunei de musică din Sibiu, ce s'a ținut în 16 Iunie a. c. și care a reușit splendid. Drept mulțămire pentru conlucrarea sa strălucită, Reuniunea i-a trimis o adresă de mulțămire. D-nul D. Popovici a răspuns printr'o scrisóre adresată d-lui George Dima, președintele Reuniunei române de musică, în care díce:

„Nicí nu e nevoe să vé mai asigur, óat de plăcut am fost surprins, regăsind Societatea de musică așa de bine organizată, încât ou ajutorul prea excolentului Chór, cum și a soliștilor fórte bine pregătiți de a lua cu toți increderea asupra lor o așa de mare răspundere, am reușit să dăm împreună un op atât de însemnat și greu, cum este Elias, de F. Mendelssohn-Bartholdy, pentru întâia-dată în graiul românesc și într'un mod așa de strălucit, cum pôte puține societăți din lumea mare, cultă musicală, s'ar puté făi.”

„Eu privesoc această predare eminentă a mărețului Oratoriu dramatic ca un eveniment cultural în ánelele poporului nostru încă tiner într'ale artelor; și acest eveniment artistic eu îl accentuez ou tot dindinsul, și aș vré să fac atenți chiar pe cei din Regat, ou deosebire pe acei ce au pricepere și bunul gust, să se ocupe mai de aprópe, și cu mai multă stăruință, și să dee odată un început mai hotărítor în predarea, în învățarea și aplicarea dramei musicale.”

„Cum mă bucur din suflet, că valorósa D-vóstre Reuniune, fără nicí o dotațiune bănéscă, stă astăzi la așa înălțime, tot așa imí pare de réu, óă școléle de musică din Regat, așa dísele Conservátore de musică și declamație, dotate ou subvențiuni dela Stat mai bune decât cele mai multe din Conservátorele renumite din străinătate, acele două școli de musică din Bucuresci și Iași, în treiđec și mai bine de ani de existență n'au fost în stare să în-ghebe absolut nimic în direcția óántului de ensembli; cât despre celelele neajunsuri, nicí mai pomenesoc, óací atunci ar fi prea multe de înșirat.”

„Reuniunea română de musică sibiană a fost mai însuflețită, mai activă; de sigur, că partea leului în această muncă spornică vi-se cuvine D-vóstre, cum și inteligenței, bine-voitóri societăți române, care lásând tóte prejudițiile la o parte, alérgă ou dragă inimă și se grupéză în jurul și sub distinsa D-vóstre conducere...”

D-l D. Popovici își manifestă mai departe mândria și bucuria, că a putut să conlucre pentru reușita splendidă a serbării musicale, ér cu privire la remunerația oferită restitue suma Reuniunei cu rugarea, ca să fiă înscris între membrii „celei dintăiú și celei mai trumóse Reuniuni române de musică”.

Petreceri.

Inteligența română din Betlean (comit. Dobóca) ou concursul mai multor tineri academióf va arangia o petrecere ou scop filantropic, ce se va ținé în sala caseinei din Betlean la 25 Iulie n. 1897 în favorul bisericiei și școléi rom. gr. cat. Intrarea de persónă 1 fl., ér în familiă 80 cr. Inceputul séra la 7 și jum. óre. Suprasolvirile și ofertele marinimóse se vor cuita pe cael díaristică.

ULTIME SCIRI.

Cracovia, 6 Iulie. Cu ocașiunea visitei, ce o va face Țarul în curénd Varșoviei, guvernul a conces edificarea unei porți de triumf cu inscripțiunea urmátóre: „Dumneđu a adus pe împératul și regele Poloniei”. Și comunitatea israelită a cerut voiă, ca să se pótă inchina Țarului.

Tarnov, 6 Iulie. Eri Jidanii de aici au fost amenințați de-un mare pericol. Din cértă unui comerciant jidan cu un ostaș s'a iscat o mare bătăiă între Jidaní și ostași. Ostași au bombardat casele Jidanilor și sinagoga lor. Unul dintre Jidaní a fost ucis, altul greu rănit.

DIVERSE.

Al doilea oraș din lume. Cu începutul anului 1898, New-Yorkul va ocupa locul al doilea între orașele din lume în privința numărului populațiunei sale. Cu începutul anului viitor adeocă se vor încorpora la New-York încă vre-o 9 orașe din apropiere ca tot atâtea suburbii. Prin asta numărul populațiunei New-Yorkului se va urca la 3.200.000 suflete, ér teritoriul orașului se va estinde pe 980 kilometri patrați.

Literatură.

A apărut în editura Lito-tipografiei „Populară” din Bucuresci Poeme pentru copii, de N. Țincu. Un elegant volum de 120 pagine, conținénd poeme dragălașe, fórte morale, și cari, fără pericool, pot cadé în mâna ori-cărui copil. Genul literar în care sunt scrise aceste poeme, ne face să le recomandăm călduros autorităților școlare, ou ocașiunea distribuirei premiilor la copiii silitori. Prețul unui volum 1 leu. La o comandă mai mare se acordă un rabat de 45 la sută.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Mator.

diei, asigurându-ne în același timp, óă în urma cutărei cure, descántec séu preparat, ne putem ușor vindeca. Ou asemenea preparate, cunoscuté sub numele de medicamente secrete séu miraculoșe, să óheltuesoc sume colosale pentru reclama lor. Nu esistă díar séu revistă, care să nu ne anunțe câte-va pe pagina a patra; ele sunt fórte număróse. Nu voiú cita decât urmátórele: Eau de beauté de Auguste Benard din Paris: apă de flori de portocale 122, Sublimat 0,45, Kalomel 25 — Five minutes flagrant pain curer de Walter Scott din New-York, tãmăduesoc ori-ce durere în 5 minute (astfel e anunțată) ether 6, glicerină 21, sare de bucătării 3, apă 170. — Ervalenta revalesciere du Barry, pentru care s'a făcut reclamă, că vindeoc reumatismul?!? e un amestec de mazère, vicia faba, mázèriche, linte, făină de ovés, sare de bucătării și zahar.

Nu ne miră de loc încrederea órbă, ce o are poporul necult în asemenea leacuri miraculoșe. Ceea ce e trist, e speranța ce o au unii din pătura mai mult séu mai puțin cultă în asemenea leacuri, pe care medicina sciințifică și experimentală n'a

fost în stare să le afle în decursul secolilor și pe care ei cred să le găséscă în capul unor babe séu a unor vraof epilectiof.

A treia categorie de leacuri sunt productele animale, care introduse în organism, în loc de a vindeca bóla, pentru care au fost luate, produc o bolă nouă cu mult mai primejdióasă. Ast-fel este scárna albă de cáne, uscată și pisată, care să suffă pe gât pentru gálci. Câte ouș de viermi, care trăsoc paraziti în aparatul digestiv la cáne, nu să introduc ou modul acesta în corpul uman? E de sjuns un singur ou de tenia echinococus ca să ne îmbolnăvim de cisturi hedatice cât ou séu cât portocala de marí, o bóla cu mult mai grea decât gálciile.

Obiceiu de a spurca bubóele ou excrementé de om, este de asemenea un mijloc de a infecta rana. Urina de ariof, care să dá betivilor să bea, fără óă să soie, sánge dela femeie tóte acestea sunt mijlóc de a te infecta, ér nu de a te lecuí.

Încó o sistemă, care să observă la poporul român este sistema Brown-Séquardiană. Fisiologul frances Brown Séquard consideră lichidul orchitic ca stimulent al

centrelor nervóse și chiar al mușchilor*) și îl atribuia proprietăți de întinerire atât pentru facultățile intelectuale, cât și pentru forțele fisice ale organismului. Țeranul român a ajuns la aceste credințe ou mult înainte savantului fiziolog, când bərbatul perde rodul, adeocă când nu pôte face copii, 'i-se dá să înghită în fiă-care diminétă câte un rod (testicul) de cucóș, care are proprietatea de a-i reda puterile virile făcându-l să facă copii. Brown Séquard prepara lichidul orchitic din testicule de epuráš séu de cobai, pe care îl introducea în corp prin injecțiuni. Țeranul îl prepară din testicule de cucóș și le introduce pe cale digestivă. Pentru bubă négră să tae în două un testicul și să aplică pe ea. Acesta nu pôte avea altă explicațiune decât aceea, că lichidul orchitic din ele nutresoc și întineresoc celulele bubei, făcându-le fórte să lupte ou virusul, care a produs-o.

(„Archiva.”)

*) Comptes rendus de la Soc. de Biologie, 1 Juin 1889.

Cursul la bursa din Viena.

Din 6 Iulie 1897.

Renta ung. de aur 4%	122.80
Renta de corone ung. 4%	100.15
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	123.50
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	101.40
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	121.10
Bonuri rurale ungare 4%	97.85
Bonuri rurale croate-slavone	97.75
Imprum. ung. cu premii	153.50
Losuri pentru reg. Tisei si Segedin.	141.—
Renta de hartie austr.	102.10
Renta de argint austr.	102.15
Renta de aur austr.	123.15
Losuri din 1860	146.10
Actii de-ale Banței austro-ungar.	951.—
Actii de-ale Banței ung. de credit.	398.50
Actii de-ale Banței austr. de credit.	368.75
Napoleonori	9.52
Marci imperiale germane	58.65
London vista	119.50
Paris vista	47.57 1/2
Rente de corone austr. 4%	101.10
Note italiene.	45.55

Cursul pieței Brașov.

Din 7 Iulie 1897.

Banonote rom. Cump.	9.46	Vend.	9.48
Argint roman. Cump.	9.43	Vend.	9.45
Napoleon-d'ori. Cump.	9.50	Vend.	9.53
Galbeni Cump.	5.55	Vend.	5.60
Ruble Rusescoi Cump.	126.—	Vend.	—
Lire turcescoi Cump.	10.60	Vend.	—
Seris. fonc. Albina 5%	100.75	Vend.	101.75

Publicare de concurs.

La internatul Pavelian din Beiuș al fetelor orfane de preoți din diecesa română de Oradea-Mare împreunat cu școala-civilă pe anul școlastic 1897/8 se escrie concurs pentru un post de învățătoare-educătoare, calificată pentru școlile civile din grupa matematică-sciințele naturali,

Sz. 663—1897. tlkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

Az abrudbányai kir. jrbiróság, mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Ebergényi János Luka végrehajtatónak, Csora Anna, Szentkirályi Emanuelné végrehajtaást szzenvedő elleni 64 frt. 76 kr. tőke, 32 frt. 36 kr. költség és jár. behajtaása végett az abrudbányai kir. járásbiróság területéhez tartozó Verespatak község 470 sz. tljkvben foglalt A + 1 rendsz. 927 hrsz. és a verespataki 1032 tljkvben A + 1 rdsz. 926 hrszámu ingatlanok és tartozékai Verespatak község házánál megtartandó nyilvános árverésen 1897 Iulius hó 15. napján d. e. 10 órakor 500 frt, 400 frt. kikiáltási ár 10%-ának kész, vagy a 42. §-ban felvett árfolyammal számított, s az 1881. évi novemb. hó 1-én 3333 Ig. ügy. m. sz. a. kibocsátott rendelet értelmében óvadék képes értékpapirban birói kiküldött kezéhez leendő előleges letétele mellett a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Abrudbánya, 1897. Márczius hó 23-án.

Az abrudbányai kir. jbiróság telekkönyvi hatóságától.

1316,1—1

Puscariu,
kir. aljbiró.

„ARDELEANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACTII IN ORESTIE.

Fonduri proprii: fl. 350,000. Depunerii: 700,000.
Circulație anuală: 3.000,000.

Institutul face următoarele operațiuni, la cari recomandă serviciile sale:

1) acordă împrumuturi cu interese de 8%;	4) cumpără și vinde mărfuri și produse;
2) primește depunerii, dela particulari cu 5 și cu 5 1/2, ér dela corporațiuni culturale cu 6%;	5) arêndeză și exarêndeză realități;
3) cumpără și vinde realități;	6) cumpără și vinde efecte publice;
	7) mijlocesce operațiuni, specificate sub 3, 4, 5.

La institut se mai află 500 acții proprii puse în vindere conform Prospectului staverit de Direcțiunea institutului sub Nr 68—1897.

Orice afacere se poate rezolva și informațiuni se pot lua verbal în biroul institutului, ér în scris prin corespondență.

Orăștie, în Maiu 1897.

1284,8—12

Direcțiunea.

respective limbistică-istorică, care va implini și afacerile domestice din internat prin statute precisate.

Emolumentele învățătoarei educătoare sunt: a) soluțiunea anuală de 500 fl. b) cuartir și întreținerea în internat.

Competentele la acest post trebuie să fiă de religiunea gr. cat.

Petițiunile instruite 1) cu carte de botez; 2) Testimoniu de calificățiune; 3) eventual alte acte despre anterioră aplicație; 4) atestat medical; 5) adeverință despre starea familiară sunt de a se înainta la Veneratul Ordinariat diecesan gr. cat. de Oradea-Mare (Nagy-Várad), până în 1 August a. c.

Beiuș, la 1 Iulie 1897.

1316,1—3

Direcțiunea.

„ARIEȘANA“

institut de credit și de economii, societate pe acții în Turda.

Primește depunerii, cari nu se ridică în decursul unui an, pre lângă 6%.

Turda, 24 Iunie 1897.

1311,2—6

Direcțiunea.

Numere singuraticie din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potă cumpăra în librăria Nicolae Ciureu și în tutungeria I. Gross.

18 cr. 1 mtr. perdele de dantele
1 „ covore de traversat odaia
1 „ Creton . . . . . 18 cr.

Cu prețuri reduse vëndu tôte Cretónele, Satinele și stofele de rochii.

GEORGE KUNKEL
BRAȘOV, Strada Hirscher 7.
în casa D-lui S. Damian.

1309,3—12

Garantéză marfa bună cu prețuri moderate.

Avem onórea a aduce la cunoscința P. T. publicului, că am deschis în piața de aici Strada Porții Nr. 3.

ATELIER,

pentru obiecte de aur și argint

împreunat cu vëndare de Juvele, obiecte de aur, argint și argint de china sub firma

J. GRÄF & COMP.

Cunoscințele și experiențele câștigate, capital suficient ne pune în plăcută poziție de a corespunde ori și cărei pretensiuni.

Rugând On. public a-ne onora cu comande, suntem cu tótă stima:

Fritz Jelinek, Iosif Gräf.

Argint de China din fabrica de metaluri din Berndorf.

Reparaturii se escută prompt și bine.

Obiecte noue se lucréză după schițele ce le avem iute și ieftin.

O specialitate naturală neprețuibilă

este apa minerală alcalin-acidă bicarbonată

Isvorul „MATILDA“ de Bodok,

care după experiențele făcute sau dovedit ca o apă medicinală prea eficace și plăcută, mai ales: la conturbării de mistuire, maladiile stomacului, a rinichilor, a beșicii udului și ale organelor respiratoire etc.

Borviz de primul rang

care prin limpezitate sa rară și prin conținutul seu mare în acid carbonic natural—de un gust și efect prea plăcut și binefăcător—va îndeplini chiar și pretensiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

DEPOSIT PROPRIU în Brașov: strada Căldărarilor Nr. 68, în Sibiu, Sighișora și în Alba-Julia: la D-l I. B. Misseibacher sen., în Cluj: la Segesváry és társai, în Deva: la Balog Gyula, în Oreștie: la Németh János.

Cu tótă stima:

Administrațiunea isvorului
„MATILDA.“

JOSEF GYÖRGY,
(comit. Háromszék). Bodok. (Transilvania).

1025,84—100

A V I S!

Prenumerățiunile la Gazeta Transilvaniei se potă face și renoi ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-carei luni.

Domnii abonați să binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se aboneză din nou să binevoiască a scrie adresa lămurit și să arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“